

Akaan esiopetuksen opetussuunnitelma 2025

Nimi	Akaan esiopetuksen opetussuunnitelma 2025
Kunta	Akaa
Koulu	Nahkialan koulu Sontulan koulu Kylmäkosken koulu Arvo Ylpön koulu Pappilan koulu Viialan Yhtenäiskoulu

Hyväksymispäivämäärä	12.4.2018
Päivitys	4.4.2025

Sisällysluettelo

1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma	5
Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen	5
2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet	6
Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet	6
Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua	7
Arvoperusta	7
Oppimiskäsitys	8
Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa	8
3. Esiopetuksen toimintakulttuuri	8
Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet	8
Poissaolojen ehkäiseminen ja suunnitelmallinen seuraaminen	9
Oppimisympäristöt esiopetuksessa	10
Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa	10
Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö	10
Yhteistyö siirtymävaiheissa	11
4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet	11
Monipuoliset työtavat	11
Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena	11
Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet	12
Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä	12
5. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki	13
Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet	13
Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt	14
Ryhmäkohtaiset tukimuodot	14

Lapsikohtaiset tukitoimet	15
Oppimisen ja esiopetuksen osallistumisen tukeen liittyvä yhteistyö	16
Varhennettu oppivelvollisuus	17
Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen sairaalaopetus.....	17
6. Opiskeluhoito	18
7. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus	18
Liitteet	19
Akaan esiopetuksen vuosikello.....	19

1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 1](#)

Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen

Akaassa opetuksen järjestäjällä, eli Akaan kaupungilla, on vastuu paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman laadinnasta ja kehittämisestä. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan suomen kielellä. Opetussuunnitelmassa päätetään esiopetuksen kasvatus- ja opetustyön, opiskeluhuollon, huoltajien ja esiopetuksen yhteistyön sekä esiopetuksen muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Opetussuunnitelma on laadittu siten, että se määrittelee, ohjaa ja tukee esiopetuksen järjestämistä kaikissa esiopetuksen toimipaikoissa. Opetuksen järjestäjä ottaa huomioon paikalliset erityispiirteet, lasten tarpeet sekä esiopetusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset. Tasa-arvolain sekä yhdenvertaisuuslain mukaiset suunnitelmat laaditaan Akaassa opetussuunnitelmasta erillisenä.

Opetussuunnitelman laadinnassa on Akaassa otettu huomioon myös muut paikalliset suunnitelmat, kuten:

- Akaan kaupungin varhaiskasvatuksen suunnitelma sekä Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaiheen vuosikello
- Akaan esiopetuksen vuosikello
- Akaan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta Akaan kaupungissa
- Hyvinvointisuunnitelma
- Etelä-Pirkanmaan seudullinen kotouttamisohjelma
- Akaan kulttuuriraide -kulttuurikasvatusohjelma
- Akaan sivistysohjelma
- Akaan kaupungin strategia
- Opiskeluhooltosuunnitelma ja kouluun kiinnittymisen mallit Akaassa
- Hyvinvoinnin vuosikello
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma
- Koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat
- Akaan kaupungin koulukuljetusperiaatteet
- muut opetuksen järjestäjän tekemät koulutusta, lapsia ja perheitä koskevat suunnitelmat ja päätökset

Opetuksen järjestäjä hyväksyy opetussuunnitelman esiopetusta varten. Akaan kaupungissa on yksi yhteinen esiopetussuunnitelma, joka on käytössä kaikissa esiopetusta antavissa toimipaikoissa. Opetussuunnitelman rakenne ja asioiden käsittelyjärjestys noudattavat valtakunnallisen esiopetussuunnitelman perusteita. Akaan kaupungin esiopetussuunnitelma löytyy kaupungin verkkosivuilta. Opetuksen järjestäjä laatii esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan vuosikellon ja tiedottaa huoltajia siinä päätetyistä keskeisistä asioista.

Paikallinen vuosikello ohjaa opetussuunnitelman toteuttamista kussakin esiopetuksen toimipaikassa. Esiopetuksen toimipaikoissa kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmaan omia mahdollisia lisätavoitteita ja toimenpiteitä. Toimipaikat arvioivat lukuvuosittain itse valitsemiensa toimenpiteiden toteutusta, saavutettuja tuloksia ja kehittämistarpeita. Tämä arviointiosuus liitetään koulujen lukuvuosikertomukseen.

Esiopetuksen henkilöstö, lapset ja huoltajat osallistetaan opetussuunnitelman laatimiseen, arviointiin ja kehittämiseen koulukohtaisen lukuvuosisuunnitelmatyön kautta.

Yhteistyötä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetaan lukuvuoden mittaan esiopetuksessa oleva lapsen sekä lapsiryhmien tarpeiden mukaan.

Kukin esiopetuksen toimipaikka hyödyntää alueen paikallisia erityispiirteitä. Esiopetuspaikka määräytyy lähikouluperiaatteen mukaan, Akaan kaupungin koulupiirirajojen mukaisesti. Huoltajan on mahdollista hakea lapselle toissijaista esiopetuspaikkaa.

Opetuksen järjestäjä seuraa opetussuunnitelman toteutumista, arvioimista ja kehittämistä. Akaan kaupungissa toimii opetuspäällikön nimeämä opetussuunnitelman pedagoginen ohjausryhmä, joka koostuu opetustoimen viranhaltijoista. Sivistyslautakunta käsittelee koulujen toimintasuunnitelmat lukuvuoden alussa ja toimintakertomukset lukuvuoden päätteeksi.

Akaassa esiopetus järjestetään kouluissa ja opetuskieli on suomi. Esiopetusta kehitetään ja järjestetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Esiopetusta annetaan koulun työaikoina ja sitä on päivittäin neljä tuntia.

Akaassa esiluokanopettajien työtä rytmittää kaikissa kouluissa esiopetussuunnitelman lisänä esiopetuksen vuosikello, johon on kirjattu opettajalle avuksi lukuvuoden keskeiset tehtävät ja toiminnot kuukausittain. Vuosikelloa on mahdollista toteuttaa joustavasti ja oman koulun toimintakulttuuria huomioiden. Lisäksi esiopetuksessa on käytössä kuukausittaisten teemojen mukaisesti sosiaalisen vahvistamisen toimintamalli yhteisölliseen hyvinvointityöhön perusopetuksessa, ns. Hyvinvoinnin vuosikello.

2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 2](#)

Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Akaan kaupunki tiedottaa esiopetukseen liittyvistä käytänteistä ja opetussuunnitelman toteuttamisen paikallisista yksityiskohdista Akaan kaupungin verkkosivuilla, sekä esiopetukseen

ilmoittautumisesta myös paikallislehdessä. Huoltajia informoidaan opetussuunnitelman sisällöistä ja koulukohtaisista toimintatavoista koulujen vanhempainilloissa.

Akaassa esiopetus järjestetään kouluilla. Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Jos lapsi osallistuu esiopetuksen lisäksi esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, ohjaa varhaiskasvatuksen järjestämistä varhaiskasvatuslaki.

Akaassa esiopetusta täydentävä toiminta on perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tai varhaiskasvatusta perheen valinnan mukaan. Esioppilaiden täydentävä toiminta järjestetään ensisijaisesti aamu- ja iltapäivätoimintamuotoisena kerhotoimintana lapsille samoissa tiloissa kuin esiopetus. Toiminnasta vastaa koulun kasvatushenkilöstö. Toiminnan suunnittelussa käytetään Akaan esiopetuksen vuosikelloa (Liite1). Esi- ja alkuopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta muodostavat oppilaan kasvun ja kehityksen kannalta johdonmukaisesti toimivan kokonaisuuden. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaa valtakunnalliset koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet sekä kuntakohtainen toimintasuunnitelma.

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan päiväkodeissa, vaikka esiopetusryhmä toimii aina koulussa. Varhaiskasvatuspaikka osoitetaan johonkin kunnan päiväkodeista. Mikäli lapsi tarvitsee hoitoa koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoamien hoitoaikojen ulkopuolella, lapsi on oikeutettu erityisistä syistä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen vuorohoitoon.

Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Akaassa varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lasten kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Nivelvaiheet varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä esiopetuksesta perusopetukseen kuvataan esiopetuksen kaupunkikohtaisessa lukuvuosisuunnitelmassa. Siirtymävaiheet suunnitellaan ja niitä arvioidaan yhteistyössä lukuvuosisuunnitelmassa kuvatulla tavalla.

Arvoperusta

Akaassa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen päämääränä on kasvattaa hyvän itsetunnon omaava, sivistynyt lapsi ja nuori, jolla on elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden taidot.

Akaan sivistysohjelmaan ja Akaan kaupungin strategiaan on määritetty varhaiskasvatusta ja perusopetusta ohjaava arvoperusta.

Toimintaamme ohjaavat arvot ovat yhteisöllisyys, turvallisuus, asukaskeskeisyys ja rohkeus.

Arvoperustan toteutumista seurataan Akaassa seuraavasti:

- Jatkuva sisäinen ja vertaisauditointi koulujen kesken.

- Lukukausittaiset hyvinvointikyselyt esiopetuksesta toiseen asteeseen.

Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteet on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija.

Oppimiskäsityksen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti jatkuvalla sisäisellä sekä vertaisauditoinnilla. Sivistyslautakunta määrittää omilla linjauksillaan perusopetuksen oppimiskäsitystä kokonaisuutena.

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Akaassa laaja-alaisen osaamisen osalta painotetaan itsestä huolehtimista ja arjen taitoja kaikessa esiopetuksen ja perusopetuksen toiminnassa. Lasten osaamistasolle ei esiopetuksessa aseteta yhteisiä tavoitteita. Osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten esiopetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan sekä miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan lukuvuoden päätyttyä koulujen lukuvuosikertomuksissa.

Akaassa esioppilaat osallistuvat vuosittain monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhdessä perusopetuksen oppilaiden kanssa koulun oman suunnitelman mukaisesti. Opetuksen järjestäjä seuraa monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutumista ja arviointia vuosittain. Opetussuunnitelman ohjausryhmä tarkastelee ja kehittää käytänteitä vuosittain.

3. Esiopetuksen toimintakulttuuri

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 3](#)

Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Akaan koulujen toimintakulttuuriin kuuluu ajatus siitä, että hyvinvointi, oppiminen, kasvu ja kehittyminen vaativat turvallista ympäristöä, nähdyn tulemistä ja huolenpitoa. Koulun kaikki toimijat yhdessä huoltajien ja tarvittaessa koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa muodostavat verkoston, jossa lapsen on mahdollista kasvaa omaan persoonalliseen suuntaansa ja mittaansa. Esiopetuspäivän rakenne mahdollistaa rauhallisen työskentelyn, asioihin paneutumisen, yhdessä tekemisen ja oppimisen, leikin ja hengähtämisen sekä ilon ja mielekkyyden kokemuksen.

Akaassa esiopetus järjestetään osana perusopetuksen toimintakulttuuria. Kuntakohtaiset toimintakulttuurin kehittämisen painopistealueet ja tavoitteet määritellään lukuvuosittain. Koulut voivat halutessaan tarkentaa koulukohtaisia tavoitteitaan lukuvuosisuunnitelmaan. Esiopetuksen toimintakulttuuria kehitetään ja arvioidaan osana koulujen toimintakulttuuria. Asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä arvioidaan lukuvuosikertomuksessa. Koulujen itsearvioinnin lisäksi hyödynnetään vertaisauditointia. Akaan kouluja kehitetään tasapuolisesti ja koulun omaleimaisuus kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Esiopetuksessa olevat lapset ovat koulun oppilaita ja osallistuvat koulun arkeen ja yhteiseen toimintaan, koulun juhliin, tapahtumiin ja teemapäiviin. Esiluokat toimivat luontevasti perusopetuksen luokkien kanssa yhteistyössä, esimerkkinä kummitoiminta. Esi- ja alkuopetusluokat tekevät yhteistyötä oman yksikkönsä koulukulttuurin mukaisesti. Akaassa esiluokat osallistuvat myös monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhdessä perusopetuksen oppilaiden kanssa koulun oman suunnitelman mukaisesti. Esiopetuksessa olevat lapset tulevat tutuksi koulun henkilökunnalle jo esiopetusvuonna.

Kaikkien kasvatukseen osallistuvien on tärkeää tietää oleelliset lapsen oppimista ja edistymistä määrittävät seikat. Yhteinen, jaettu aikuisten välinen tieto on osa lapsen turvallisuuden tunnetta ja tuo varmuutta välittämisestä. Yhteisesti sovitut toimintatavat ovat tärkeitä hyvän ja turvallisen esikoulupäivän kannalta. Perustan näille toimintatavoille muodostavat hyvän käyttäytymisen tavoitteet sekä Akaan koulujen järjestyssäännöt. Käyttäytymiseen sekä järjestyssääntöihin liittyvät asiat käydään läpi joka lukuvuoden alussa kaikkien lasten kanssa ja niistä tiedotetaan myös huoltajia, minkä jälkeen niiden noudattaminen on jokaisen kouluyhteisössä toimivan vastuulla. Yhteistyötä voidaan arvioida koulukohtaisesti luontevalla tavalla, esimerkiksi yhteisöllisen opiskeluhuollon tapaamisessa.

Poissaolojen ehkäiseminen ja suunnitelmallinen seuraaminen

Akaan perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen mallia sovelletaan myös esiopetukseen.

Lapsen tulee osallistua esiopetukseen, joka kuuluu oppivelvollisuuteen. Esiopetukseen osallistumisajan lyhentäminen tai esiopetuksen poikkeava järjestäminen ei ole mahdollista ilman päätöstä esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä.

Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa koululle lapsen poissaolosta mahdollisimman pian ensimmäisen poissaolopäivän aamuna. Poissaolot kirjataan Wilmaan. Huoltajan tulee ilmoittaa poissaolon syy esiluokanopettajalle. Esiluokanopettaja seuraa säännöllisesti lasten poissaoloja. Runsaisiin poissaoloihin puututaan heti ja ryhdytään esikoulunkäyntiä tukeviin toimenpiteisiin.

Poissaoloja tarkastellaan aina kokonaisuutena. Kaikki poissaolot tulee huomioida (selvitetyt, terveydellinen syy, ennalta anotut ja luvattomat poissaolot). Varhaista puuttumista on tehostettava, jotta ongelmalliset poissaolot vähenevät. Poissaoloja tulee jokaiselle, mutta pitkeytyessään kaikki poissaolot ovat ongelmallisia.

Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Akaassa on laadukas opetus varhaiskasvatuksesta lukioon. Akaassa esiopetus järjestetään kouluilla. Luokka- ja oppimistilat rakennetaan siten, että mahdollistetaan myönteiset oppimiskokemukset ja leikki eri muodoissaan. Koulujen moninaisuutta kunnioitetaan. Koulut tekevät yhteistyötä eri toimijoiden, kuten kaupungin, viranomaisten, järjestöjen, seurakuntien ja yritysten kanssa. Esiopetuksen oppimisympäristöjä kehitetään ja arvioidaan osana koulujen toimintakulttuuria.

Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa

Esiopetuksen aloittavien lasten osalta tiedonsiirto ja moniammatillinen yhteistyö varhaiskasvatuksen sekä monialainen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö toteutetaan erillisen vuosikellon mukaisesti.

Esiluokanopettaja tekee esikouluvuoden aikana yhteistyötä erityisopettajan kanssa ja konsultoi tarvittaessa opiskeluhoitoa. Tarvittaessa esiluokanopettaja vie oppilaan asian opiskeluhoitoon asiantuntijatiimiin tai kutsuu vanhemman luvalla koolle monialaisen asiantuntijaryhmän. Koulun opiskeluhoito, erityisopettajan, koulupsykologin ja koulukuraattorin palvelut kuuluvat myös esiopetuksessa oleville lapsille.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Akaan kouluissa kodin ja koulun yhteistyön lähtökohtana on molempien osapuolten keskinäinen kunnioitus ja luottamus. Kodin ja koulun yhteistyötä ylläpidetään matalalla kynnyksellä. Yhteistyöväyliä voivat olla tapaamiset, puhelinkeskustelut ja viestit sähköisten järjestelmien kautta. Huoltajille järjestetään vanhempainiltoja, ja heitä kutsutaan mukaan koulun järjestämiin tilaisuuksiin sekä seuraamaan opetusta. Lapselle ja huoltajalle tarjotaan organisoidusti mahdollisuus keskusteluun vähintään kerran vuodessa. Koulun kotisivut ja Wilman tiedotteet pidetään ajantasaisina. Niille kootaan koulutyön keskeisiä asioita sekä yhteystietoja. Lisäksi koulun asioista tiedotetaan erilaisin tiedottein. Esiopettaja on avainhenkilö tiedottajana, tiedon vastaanottajana ja välittäjänä. Lapsen kasvun ja kehityksen verkostoon kuuluvat kaikki lasta opettavat opettajat, oppimisen tuen henkilöstö, oppilashuollon henkilöstö ja rehtorit.

Koulujen vanhempainyhdistysten toiminta on luontevaa kodin ja koulun yhteistyötä. Vanhempainyhdistysten tarkoituksena on lasten opiskelumahdollisuuksien edistäminen ja heidän harrastuksiensa tukeminen, koulun ja kodin yhteistyön rakentaminen sekä yhteishengen luominen.

Yhteistyö siirtymävaiheissa

Kun lapsi siirtyy varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tai esiopetuksesta perusopetukseen, järjestetään lähettävän ja vastaanottavan tahon kesken tarvittaessa tiedonsiirto. Tuleva luokanopettaja voi osallistua luokalleen siirtyvän tukea tarvitsevan lapsen asioita koskeviin moniammatillisiin neuvotteluihin jo esiopetusvaiheessa. Tarvittaessa erityisopettajat osallistuvat tiedonsiirtoon. Kun lapsi siirtyy toiseen kouluun tai toiselle opetuksen järjestäjälle, koulusihteeri tai rehtori huolehtii opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen siirtymisestä. Tarvittaessa esiopettaja ja erityisopettaja osallistuvat tiedonsiirtoon. Tarpeen mukaan yksittäisen lapsen asioissa järjestetään yksilöllinen monialainen tapaaminen.

4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 4](#)

Monipuoliset työtavat

Esiopetuksen toiminnassa korostuvat leikinomaisuus, kokemuksellisuus ja toiminnalliset työtavat, lasten aktiivisuus ja oppimisen ilo. Toiminnassa tähdätään lasten omaan kiinnostumiseen ja oppimismotivaation vahvistamiseen.

Leikillä on esiopetuksessa keskeinen rooli päivittäin. Leikki on kanava, jonka avulla lapsi voi ilmaista tunteitaan ja itseään omaehtoisesti. Leikki voi olla ohjattua tai vapaata. Esiopetuksen luokkatilat järjestetään niin, että monipuoliset työtavat mahdollistuvat. Työtapojen kehittämistä pyritään tekemään yhteistyössä lasten ja henkilöstön kanssa.

Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Akaassa esiluokanopettajat käyvät syksyisin huoltajien kanssa alkukeskustelut, joissa saatuja tietoja hyödynnetään esiopetusryhmän toiminnan suunnittelussa. Lasten kokemuksia selvitetään syksyisin ja keväisin toteutettavilla hyvinvointikyselyillä. Esiluokanopettajat toteuttavat jatkuvan havainnoinnin lisäksi syksyisin ja keväisin oppimiskartoituksia. Niissä voidaan mitata esimerkiksi äidinkielen, matematiikan, liikunnan ja hahmottamisen valmiuksia. Lisäksi lapsiryhmässä voidaan tehdä kontrolloitu piirrostarkkailu KPT tai muita käsitteiden ymmärtämistä mittaavia tehtäviä.

Kartoituksien tulokset käydään läpi erityisopettajan kanssa. Erityisopettaja voi tehdä lisäksi puheseulan artikulaatiovirheiden havaitsemiseksi. Tammikuussa lasten kielellisten, esimatemaattisten ja muiden taitojen kehitystä kartoitetaan esiluokanopettajan valitseman materiaalin avulla. Esiluokanopettaja konsultoi erityisopettajaa ja koulupsykologia tarpeen mukaan. Keskustelujen, kyselyjen, kartoitusten ja havaintojen avulla pedagogista toimintaa suunnitellaan ja opetusta uudelleensuunnataan.

Esiopetuksessa annetaan rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta lasten vahvuuksista ja oppimisesta, jotta lapsi voi itse havaita omaa edistymistään ja rakentaa myönteistä käsitystä itsestään oppijana. Huoltajat pidetään ajan tasalla lapsensa esiopetuksesta. Esiopetusvuoden päätteeksi lapset saavat osallistumistodistuksen.

Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Laaja-alaisessa osaamisessa painotetaan **joka vuosi** itsestä huolehtimista ja arjen taitoja (L3). Tämän lisäksi Akaassa painotetaan muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita kolmen vuoden sykleissä.

- 2024-2025 HYVINVOINTI (L3 + L1 + L7)
- 2025-2026 YMPÄRISTÖ (L3 + L5 + L6)
- 2026-2027 KANSAINVÄLISYYS (L3 + L2 + L4)
- 2027-2028 HYVINVOINTI (L3 + L1 + L7)
- jne.

Kuntakohtaiset laaja-alaisen osaamisen painotukset tulee huomioida koulujen lukuvuosisuunnitelmissa laatimalla niille tavoitteet ja toimenpiteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan lukuvuoden päätyttyä koulujen lukuvuosikertomuksissa. Lukuvuosittaiset laaja-alaisen osaamisen painotukset tulee näkyä erityisesti kouluilla toteutettavien monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Esiopetus on luonteeltaan eheytettyä opetusta. Eheyttämistä tukevat laaja-alainen osaaminen, monialaiset oppimiskokonaisuudet toteuttamisvelvoitteineen sekä toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet. Akaassa esiopetus osallistuu vuosittain monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseen yhdessä perusopetuksen oppilaiden kanssa koulun oman suunnitelman mukaisesti.

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Akaassa opetuskielenä on suomi. Kulttuurinen moninaisuus ja erilaiset kielelliset lähtökohdat otetaan huomioon ja edistetään yhteisön kielitietoisuutta. Toimintakulttuurissa erityisen tärkeää on lasten myönteistä ja realistista minäkuvaa vahvistava yhteistyö, ongelmien

rakentava käsittely sekä huomion suuntaaminen myönteisiin ratkaisuihin. Toiminnan ja ilmapiirin kehittämisellä huolehditaan, että lapsi voi kokea kuuluvansa yhteisöön, olevansa siinä tervetullut ja arvostettu ja voivansa toimia sen aktiivisena jäsenenä.

Työtä suunniteltaessa otetaan huomioon lapsen kielitaito ja kulttuuritausta sekä lasten kehityserot ja erilaiset oppimistyyli. Ryhmissä toimittaessa harjaannutaan toisten huomioon ottamiseen sekä omien vahvuuksien hyödyntämiseen ja vertaistuen antamiseen. Toiminnan selkeys, rauhallisuus, suunnitelmallisuus ja säännönmukaisuus tukevat elämänhallintataitoja. Samalla tarvitaan lasten tarpeet huomioonottavaa joustavuutta ja toiminnan monipuolisuutta.

Tärkeä asia käytännön opetustyössä on jokaisen hyväksyminen sekä jokaisen lapsen tukeminen tasapainoiseksi ja yhteistyökykyiseksi kansalaiseksi. Lisäksi opetuksessa painotetaan kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomalaiseen kouluun, mutta kannustetaan lasta myös oman kulttuurin tuntemukseen.

5. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 5](#)

Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Akaan esiopetuksessa kaikkia lapsia koskevin ryhmäkohtaisina tukimuotoina tarjotaan yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat lapselle riittämättömiä, tarjotaan lapsikohtaisia tukitoimia. Lapsikohtaisia tukitoimia ovat säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä sekä erityisopettajan opetus pienryhmässä ja lapselle annettavat lapsikohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Akaan opetuspäällikkö laatii lukuvuosisuunnitelmapohjan ja rehtori kirjaa koulun lukuvuosisuunnitelmaan toimipaikan oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestämisen:

- Rakenteet
- Toimintatavat
- Työn- ja vastuunjako
- Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö
- Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
- Miten ryhmäkohtaiset tukimuodot suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan:
 - o Tiedossa olevat tarpeet

- Esiopetusvuoden aikana ilmenevät tarpeet

Esiopetuksen vuosikellossa luvussa yksi on kuvattu esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tuen yhteensovittamisen paikalliset käytännöt.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat osa esiopetuksen kaikkea toimintaa. Niiden avulla pyritään ennaltaehkäisemään vahvempien tuen tarpeiden muodostumista toteuttamalla ryhmässä sellaisia opetusjärjestelyjä ja tukimuotoja, joista hyötyvät useat lapset. Niillä tuetaan kaikkien lasten yhdenvertaista oikeutta oppimiseen ja turvataan lapsille sopivat opetuksen järjestämiseen ja oppimisen tuen tarpeisiin perustuvat järjestelyt.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Tukimuotojen toteuttamisen edellytyksenä on esiopettajan, erityisopettajan ja muun henkilöstön yhteistyö ja yhteisesti rakentuva näkemys esiopetusryhmän ja ryhmään kuuluvien lasten tuen tarpeista. Ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat lapsen oikeus ja niitä tulee järjestää ryhmän tarpeiden mukaan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat esiopettajan antama yleinen tukiopetus, esiopettajan antama opetuskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja voidaan toteuttaa esimerkiksi yhteisopettajuutena, erityisopettajan samanaikaisopetuksena, jakotunteina ja joustavilla pienemmillä ryhmillä esiopetuksen aikana.

Yleistä tukiopetusta antaa ensisijaisesti esiopetusryhmästä vastuussa oleva opettaja. Sitä voi antaa myös muu opettaja samanaikais- tai yhteisopetuksena. Tällöin opettajien yhteistyö yleisen tukiopetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja sen vaikuttavuuden arvioinnissa on tärkeää. Yleistä tukiopetusta voidaan antaa myös ennakoivasti.

Opetuskielen tukiopetus on kielitietoista opetusta. Sen tavoitteena on lasten opetuskielen taidon vahvistaminen lasten oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukemiseksi. Opetuskielen tukiopetusta annetaan myös niille lapsille ryhmässä, joiden äidinkieli on suomi, ja jotka tarvitsevat sitä opetuskielen oppimisen tueksi.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä kohdennetaan koko ryhmän tasolla havaittuihin tuen tarpeisiin ja vaikeuksiin, joihin voidaan vaikuttaa erityisopettajan samanaikais- tai yhteisopetuksena tarjotulla tuella ja opetuksella. Toteutetaan koko esiopetusryhmän kanssa, mutta se mahdollistaa opetuksen myös pienemmille lapsiryhmille.

Erityisopettaja voi antaa myös konsultaatiota, joka kohdentuu ryhmässä toimivalle opettajalla ja muulle henkilöstölle.

Opetuksen järjestäjän vastuulla on huolehtia riittävästä resursoinnista siten, että ryhmäkohtaisia tukimuotoja voidaan järjestää lasten tarpeiden mukaisesti. Mikäli ryhmäkohtainen tuki näyttäytyy riittämättömänä, esiopettaja vie tiedon rehtorille.

Lapsikohtaiset tukitoimet

Akaassa ryhmäkohtainen tuki suunnitellaan ja resursoidaan ennakolta tiedossa olevien lapsiryhmän tarpeiden mukaan toimipaikkakohtaisessa lukuvuosisuunnitelmassa. Lapsella on oikeus saada viipymättä lapsikohtaisia tukitoimia, mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä. Riittävyyttä tarkastellaan suhteessa siihen, mitkä oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat toteutuneet. Ryhmässä ilmenevät tarpeet edellyttävät toiminnan jatkuvaa suunnittelua, arviointia ja kehittämistä. Lapsikohtaisia tukitoimia annetaan yksilölliseen tarpeeseen perustuen ja säännöllisesti.

Esiopetuksen lapsikohtaisia tukitoimia ovat:

- Säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä.
- Säännöllinen erityisopettajan antama opetus on pitkäkestoista, esimerkiksi lukukauden tai –vuoden pituinen jakso.
- Pienryhmällä tarkoitetaan esiopetusryhmää, joka on muodostettu lapsikohtaisen tuen toteuttamiseksi ja erityisopettajan antaman opetuksen mahdollistamiseksi.
- Ryhmät muodostetaan siten, että lasten yksilöllisiin tarpeisiin voidaan vastata.
- Kokoaikainen erityisopettajan antama opetus pienryhmässä.
 - Pienryhmä voi olla erityisryhmä tai pienennetty esiopetusryhmä, johon lapsi osallistuu esiopetuksen ajan.
 - Sellaisen opettajan antamaa opetusta, jolla on erityisopettajan kelpoisuus.
- Lapsikohtaisia tukitoimia tarvitsevilla lapsella on oikeus myös tulkitsemis- ja avustajapalveluihin sekä apuvälineisiin.
- Lapsella, joka saa lapsikohtaisia tukitoimia, on oikeus saada myös ryhmäkohtaisia tukimuotoja.

Aloitteen lapsikohtaisen tuen tarpeen arvioimiseksi voi tehdä esiopetuksen opettaja, erityisopettaja, muu henkilöstö, opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset tai huoltaja. Tuen tarpeen arvioinnista vastaa esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja osallistuu arviointiin tarvittaessa. Mikäli lapsen tuen tarpeen arviointi edellyttää monialaista osaamista, osallistuvat tukitoimien arviointiin tarvittaessa lisäksi opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset tai huoltajan suostumuksella muut asiantuntijat. Tukea koskevan päätöksen tekeminen ei edellytä monialaista yhteistyötä tai lääketieteellistä lausuntoa.

Tuen tarpeen arvioinnissa on selvittävä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarve, toteutetut opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot sekä mahdollisesti toteutetut lapsikohtaiset tukitoimet. Näiden perusteella arvioidaan, mitkä ovat lasta parhaiten tukevat tukitoimet. Lapsen omat mielipiteet on selvittävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla. Lapsen huoltajille tai muulle lailliselle edustajalle on annettava mahdollisuus osallistua lapsen tukitoimien arviointiin.

Lapsikohtaisista tukitoimista tehdään hallintopäätös Akaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Päätös tehdään ilman viivytystä, kun tarve lapsikohtaisille tukitoimille on arvioitu ja suunnitelma tukitoimien toteuttamisesta on tehty. Ennen hallintopäätöksen tekemistä kuullaan lasta sekä tämän huoltajaa tai laillista edustajaa.

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma laaditaan tuen tarpeen arviointiin perustuen. Suunnitelman laatii esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja osallistuu tarvittaessa suunnitelman laatimiseen. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa, mutta se voidaan laatia ilman huoltajan myötävaikutusta, mikäli huoltaja näin valitsee. Lapsikohtaisten tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan oppimista ja esiopetukseen osallistumista tukevat pedagogiset ja rakenteelliset järjestelyt ryhmässä. Tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa hyödynnetään tehtäessä tukea koskevaa päätöstä. Tukea koskeva päätös tehdään suunnitelluista tukitoimista. Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä arvioidaan aina, kun lapsen tarpeet sitä edellyttävät, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa. Tukitoimien toteuttamista suunniteltaessa ja toteutumista arvioitaessa otetaan huomioon lapsen ajatukset ja näkemykset. Suunnitelma on salassa pidettävä asiakirja.

Oppimisen ja esiopetuksen osallistumisen tukeen liittyvä yhteistyö

Akaassa huoltajille kerrotaan vanhempainilloissa oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä, sekä lapsen oikeudesta ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ja tarvittaessa lapsikohtaisiin tukitoimiin. Lapsi osallistuu yhteistyöhön tarkoituksenmukaisella, ikäänsä ja kehitykseensä sopivalla tavalla. Lasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon. Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä lapsen ja huoltajan kanssa. Huoltaja tai lapsi eivät voi kieltäytyä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta, eikä heidän suostumustaan tarvita tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun.

Esiopetuksessa tehdään sekä moniammatillista että monialaista yhteistyötä. Moniammatillista yhteistyötä on esiluokanopettajan, erityisopettajan ja koulunkäynninohjaajan sekä mahdollisten muiden esiopetusryhmässä työskentelevien eri ammattiryhmien yhteistyö, joka yhdistää eri ammattiryhmien tiedot ja taidot. Monialaisella yhteistyöllä tarkoitetaan eri hallinnonalojen ammattilaisten yhteen kokoavaa ja niiden rajat ylittävää toimintaa ja yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään ensisijaisesti opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten kanssa. Akaassa yhteistyötä tehdään mm. terapiapalvelujen ja lapsiperheiden sosiaali- ja perhetyön kanssa. Monialaista yhteistyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ja sitä toteutetaan ensisijaisesti huoltajan

suostumuksella. Esiopetuksen henkilöstö ei vastaa lapsen kuntoutuksen toteuttamisesta, mutta tekee tarpeen mukaista yhteistyötä lasta kuntouttavien ammattilaisten kanssa. Kuntoutuksen järjestelyjä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus.

Varhennettu oppivelvollisuus

Varhennetun oppivelvollisuuden tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisvalmiuksia niin, että hänellä on mahdollisuus oppia ja kehittyä täyteen potentiaaliinsa. Esiopetuksen alkamista varhennetaan ja oppivelvollisuus alkaa vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsen arvioidaan tarvitsevan enemmän aikaa esi- ja perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi oppimiskykyyn ja kokonaiskehitykseen vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi.

Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneen lapsen oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää kuusi vuotta, ja hänellä on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Tällöin esiopetus kestää kaksi vuotta lapsen ollessa 5- ja 6-vuotias. Lapsen tulee osallistua esiopetukseen, joka kuuluu oppivelvollisuuteen.

Varhennetun oppivelvollisuuden päätös tehdään Akaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen sairaalaopetus

Akaassa erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetus järjestetään ensisijaisesti lapsen lähikouluperiaatteen mukaisessa koulussa. Sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle lapselle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta sekä lapsen esiopetuksen järjestävän koulun rehtori yhdessä esiopettajan ja erityisopettajan kanssa sopivat yhdessä esiopetuksen järjestämisestä. Esiopetuksen järjestämisessä kuullaan lasta, hänen huoltajaansa tai laillista edustajaansa sekä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia.

Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu järjestetään Akaassa yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu kohdennetaan ensisijaisesti opettajille. Konsultaatiolla tarkoitetaan ammattilaisten ja asiantuntijoiden välistä neuvottelua ratkaisun löytämiseksi tai neuvon saamiseksi. Konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelupyynnön voi tehdä esiluokanopettaja, erityisopettaja tai koulun rehtori.

Lapsen esiopetus voidaan järjestää osittain toisin kuin perusopetuslaissa ja –asetuksessa säädetään ja määrätään, jos se on perusteltua lapsen terveydentilaan liittyvästä syystä. Esiopetukseen osallistumisajan lyhentäminen tai esiopetuksen poikkeava järjestäminen ei ole

mahdollista ilman päätöstä esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä. Koulun rehtori tai apulaisrehtori tekee hallintopäätöksen aina, jos poikkeaminen ei ole tilapäinen tai vähäinen. Huoltaja tekee koulun rehtorille hakemuksen esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti. Päätös tehdään vain lapsen tilanteesta johtuvilla, terveydentilaan liittyvillä syillä. Terveydentilan arvioivat terveydenhuollon ammattilaiset.

Hallintopäätöstä varten tarvitaan asiantuntijalausunto esiopetukseen vaikuttavasta tilanteesta, joka liitetään huoltajan hakemukseen. Päätöksen tekijä arvioi lapsen kokonaistilanteen myös pedagogisesti, eli miten lapsen oikeus esiopetukseen mahdollistuu. Esiopetuksen poikkeavaa järjestämistä koskevassa päätöksessä yksilöidään, miten esiopetus poikkeaa perusopetuslaissa, -asetuksessa ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa säädetystä ja/ tai määrätystä. Päätöksessä tulee käydä ilmi päätöksen voimassaoloaika. Päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä on voimassa määräajan, enintään lukuvuoden.

Akaassa lapsen perusopetuksen aloittamista voidaan myöhentää vuodella, jos se on lapsen edun mukaista. Huoltaja tekee rehtorille hakemuksen perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin. Hakemukseen liitetään psykologinen ja tarvittaessa lääketieteellinen selvitys.

6. Opiskeluhoito

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 6](#)

Pirha täydentää.

7. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteeseen perustuva esiopetus

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, luku 7.](#)

Akaassa ei järjestetä tällä hetkellä erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteeseen perustuvaa esiopetusta.

Liitteet

Liite1

Akaan esiopetuksen vuosikello

Vuosikello ohjaa esiluokanopettajan työtä, kuitenkin huomioiden kunkin koulun oman toimintakulttuurin.

ELOKUU

- Toimeenpannaan esi- ja perusopetuksen koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat.
- Ryhmytyminen ja tutustuminen.
- Opettaja perehtyy lapsiryhmänsä asiakirjoihin, ja hänen on mahdollista saada konsultaatiota varhaiskasvatuksen henkilöstöltä tulokkaista.
- Hoidetaan tarvittava tiedonsiirto esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen henkilöstön ja huoltajien kanssa yhteistyössä.

SYYSKUU

- Alkukartoitukset esim. AI, MA, KPT, LI, hahmottaminen.
- Syysretki mahdollisuuksien mukaan
- Tuen tarpeen tarkastelu ja päivittäminen kartoitustulosten pohjalta.
- Tarvittaessa monialainen yhteistyö

LOKAKUU

- Keskustelu huoltajien kanssa ja tarvittaessa LEOPS- asiakirjan laadinta.
- Siirtymisen vuosikellon mukainen nivelvaiheen arviointi

MARRASKUU

- Toimitaan koulun lukuvuosisuunnitelman mukaan.

JOULUKUU

- Toimitaan koulun lukuvuosisuunnitelman mukaan.

TAMMIKUU

- Kielellisten, esimatemaattisten ja muiden taitojen kehitystä kartoitetaan. Kartoitusten tulokset käydään läpi tarpeen mukaan pedagogisessa ryhmässä.

HELMIKUU

- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaiheen vuosikello
- Nivelvaiheyhteistyö esiopetuksesta perusopetukseen

MAALISKUU

- Ap/ip-toimintaan ilmoittautuminen.
- Tulevan lukuvuoden esiopetuksen sekä 1.luokan luokkajaot.

HUHTIKUU

- Tiedonsiirtopalaverit esiopetukseen ja 1.luokalle siirtyvien lasten osalta tarpeiden mukaan.
- Kutsukirje toukokuun tutustumiskäyntiin.

TOUKOKUU

- Esiopetukseen tulevien lasten ja vanhempien tutustumiskäynti tulevassa koulussa.
- Terveisiä eskariin -lomakkeet koulusihteerin kautta esiopettajille.
- Kevätretki mahdollisuuksien mukaan.
- Ensimmäiselle luokalle siirtyvien nivelpalaverit.
- Mahdollinen tutustuminen tulevaan 1. luokan opettajaan ja luokkatilaan.
- Esiopettaja tulostaa lapsikohtaiset Wilma-muistiot ja liittää ne oppilastietokansioon huolehtien tarvittavista tiedonsiirtoluvista.

KESÄKUU

- Lasten asiakirjat paperisena kouluille.